

חוק מקורות אנרגיה, התש"ן-1989*

1. בחוק זה -

הגדרית

"אנרגיה" - יכולת ליצור עבודה שניתנת לניצול בצורת חשמל, חום, פעולה מכנית וכיוצא באלה;
"מקור אנרגיה" - חומר העשוי לשמש מקור להפקת אנרגיה, לרבות חשמל וכן אנרגיה גרעינית, אנרגית השמש, אנרגית הגלים והרוח ואנרגיה גיאותרמית;

"עוסק באנרגיה" - מי שעוסק בחיפוש מקורות אנרגיה, בפיתוחם, בהפקתם, בייצורם, בהמרתם, בעיבודם, באגירתם, בהחסנתם או בהקמת מיתקנים והפעלתם לצרכים כאמור, וכן מי שעוסק בהספקתם של מקורות אנרגיה באמצעות מערכת ארצית או אזורית;

"צרכן אנרגיה" - צרכן אנרגיה בתעשייה, בחקלאות, כתחבורה, או כענף משק אחר, למעט צרכן המשתמש כאנרגיה בעיקר לצרכים אישיים או כיתיים;

"תקנות" - תקנות לפי סעיף 3 לחוק זה;

"השר" - שר האנרגיה והתשתית;

"הממונה" - מי שהשר מינהו לענין חוק זה והודעה על מינויו פורסמה ברשומות.

2. מטרתו של חוק זה היא לאפשר הטדדה של ניצול מקורות האנרגיה, הקצאתם כהתאם לצרכי המשק השונים ושימוש בהם ביעילות ובחסכון.

צורת החוק

3. (א) לימוש מטרתו של חוק זה רשאי השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להתקין תקנות בדבר:

סכמת התקנות

(1) הדרכים להבטחת חסכון ויעילות בניצול מקורות אנרגיה;

(2) הדרכים להבטחת חסכון ויעילות בשימוש באנרגיה;

(3) ביצוע הסכמים בינלאומיים כתחום חיפושי אנרגיה והשימוש במקורות אנרגיה;

(4) הסדרת השימוש במקורות אנרגיה בשעת חירום;

(5) דרכי הכנת תכניות להקמתן או להרחבתן של תחנות כוח גרעיני להפקת חשמל;

(6) עידוד המחקר והפיתוח בתחום מקורות אנרגיה וניצולם;

(7) ריכוז מידע וחילופי מידע בתחום האנרגיה ותיאום בין עוסקים באנרגיה, בחיפושי מקורות אנרגיה ובביצוע תכניות אנרגיה;

(ב) כל אשר השר רשאי להסדיר בתקנות לפי סעיף זה רשאי הוא בתקנות לאסור, להגבילו ולהתנותו בתנאים, לרבות תנאים לקבלת רשיון כללי או מיוחד.

4. (א) כדי להבטיח ביצוען של התקנות או אם התעורר חשד לעבירה על הוראה לפי התקנות רשאי הממונה או מי שהוא הסמיך לכך בכתב, לדרוש מעוסק באנרגיה או מצרכן אנרגיה כל ידיעה או מסמך הנוגעים לעסקיהם לרבות דו"ח, פנקס, חשבון ותעודה או מסמך אחר, שיש בהם כדי להבטיח או להקל את ביצוע הוראות התקנות או כדי להוכיח את ביצוע העבירה.

סמכויות לדרוש ידיעות ומסמכים

(ב) הממונה יחזיר מסמך שנמסר לו למי שממנו נלקח לא יאחר מתום ששה חדשים מיום שנמסר לו המסמך, אלא אם כן הוגש כתב אישום במשפט שבו המסמך עשוי לשמש ראיה; שופט של בית משפט שלום רשאי, לבקשת הממונה או בא כוח היועץ המשפטי לממשלה ולאחר שניתנה

* נחקל בכנסת ביום כ"ז בכסלו התש"ן (25 בדצמבר 1989): הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 1943 מיום כ"ח בתמוז התשמ"ט (31 ביולי 1989), עמ' 123.

למי שממנו נלקח המסמך הודמנות נאותה להשמיע את טענותיו, להאריך תקופה זו בתנאים שיקבע.

(ג) ביקש מי שממנו נלקח מסמך לקבל העתק צילומי של המסמך, ימסור לו הממונה העתק כאמור לא יאוחר מאשר תוך שלושה חדשים מיום שנלקח המסמך או תוך חודש מיום הבקשה, לפי המאוחר יותר.

5. (א) מי שהשר הסמיק לכך בכתב רשאי, אם הוא משוכנע שהדבר דרוש כדי להבטיח את ביצוען של התקנות או למנוע עבירה על הוראותיהן, להכנס בכל עת סבירה למקום המשמש עסק ולערוך בו ביקורת על מילוי הוראות התקנות, לבדוק מסמכים ולתפוס מסמך שיש לו יסוד סביר להניח שהוא דרוש לצורך חקירה על ביצוע העבירה על הוראות התקנות.

(ב) על חיפוש לפי סעיף קטן (א) יחולו הוראות סעיפים 26 עד 29 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969¹.

(ג) הוראות סעיף 4(ב) יחולו לגבי מסמך שנתפס לפי הוראות סעיף זה.

6. מי שהוסמך לפי סעיפים 4 או 5 לא יגלה תכנם של ידיעה או מסמך שהגיעו לידי מכות תפקידו אלא לצורך חקירה לפי דין או לממונה: אין בהוראה זו כדי למנוע גילוי לפי דרישת היועץ המשפטי לממשלה או לפי דרישת בית המשפט.

7. (א) לא קיים עוסק כאנרגיה או צרכן אנרגיה הוראה מהוראות התקנות, והממונה שוכנע שאי קיומה מהווה סכנה ממשית ומיידית לבטיחותו של אדם או רכוש, רשאי הוא לבצעה במקומו ולגבות ממנו את כל ההוצאות הדרושות שהוציא לשם כך; על גביית הוצאות כאמור תחול פקודת המסים (גביה)², כאילו היו מס כמשמעותו באותה פקודה.

(ב) הממונה יפעל כאמור בסעיף קטן (א) רק לאחר שנתן הודעה למי שחייב בקיום ההוראה, בה הוא נדרש לבצעה מיד, ובלבד, שבנסיבות הענין, היתה שהות למתן הודעה.

8. שימוש בסמכות מכוח חוק זה בכל ענין הנוגע לבטיחות הבניה וההפעלה של כור גרעיני להפקת חשמל תיעשה בכפוף להוראות כל דין ולאחר התייעצות עם ראש הממשלה.

9. (א) מי שהפר הוראה שנקבעה בתקנות, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977³ (להלן - חוק העונשין), וכעבירה נמשכת - קנס נוסף לכל יום שבו נמשכת העבירה, כשיעור האמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין.

(ב) הופרה הוראה כאמור בסעיף קטן (א) בידי תאגיד, אחראי לעבירה גם אדם אשר בעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל בתאגיד, אלא אם כן הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל האמצעים הסבירים כדי למנוע הפרת ההוראה.

10. בחוק הנפט, התשי"ב-1952⁴ -

(1) בסעיף 1, הגדרות "הרשות" ו"המנהל" - בטלות.

(2) אחרי סעיף 1 יבוא:

2. השר ימנה ממונה על עניני נפט (להלן - הממונה);
הודעה על המינוי תפורסם ברשומות.

"ממונה על
עניני נפט

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284: ס"ח התש"ס, עמ' 116.

² חא"י, כרך ב', פרק קל"ז, עמ' 1399: ס"ח התשמ"א, עמ' 157.

³ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

⁴ ס"ח התשי"ב, עמ' 322.

3. (א) השר ימנה מועצה מיועצת של תשעה חברים (להלן המועצה), בהם לפחות חמישה מקרב הציבור החברים יתמנו לשלוש שנים, ואפשר לחזור ולמנותם.

(ב) השר ימנה את אחד מחברי המועצה ליושב ראש המועצה.

(ג) הודעה על מינוי המועצה תפורסם ברשומות.

(ד) המועצה תמלא את התפקידים המוטלים עליה כחוק זה, ותייעץ לשר ולממונה ככל ענין שיביאו בפניה.

(ה) חמישה מחברי המועצה יהיו מנין חוקי בישיבותיה.

(ו) המועצה תקבע בעצמה את סדרי דיוניה ועבודתה.

(ז) אין לגלות דבר מדיוני המועצה או כל חומר שנמסר לה, אלא בידי יושב ראש המועצה.

(3) בכל מקום שנאמר "הרשות" יבוא "המועצה".

11. בסעיף 2 לחוק הפעלת רכב (מנועים ודלק), התשכ"א-1960⁵, במקום "שר המסחר והתעשייה רשאי בהתייעצות עם שר התחבורה ועם הרשות לאומית לאנרגיה, שהוקמה לפי חוק הרשות לאומית לאנרגיה, התשל"ז-1977" יבוא "שר האנרגיה והתשתית בהתייעצות עם שר התחבורה".

זיקון חיה
הפעית רכב

12. (א) סמכות הנתונה בפקודת המכרות⁶ למפקח או למנהל, כמשמעותם בפקודה האמורה, תהיה בכל הנוגע למחצבים, שהשר או מי שהסמיך לענין זה קבעו בהודעה ברשומות שהם מקור אנרגיה, נתונה לממונה, והוא יפעילה בהתייעצות עם המועצה המיועצת לפי חוק הנפט.

סמכות פקודת
המכרות

(ב) לענין סעיף זה, "מחצבים" - למעט מינרלים רדיו אקטיביים כמשמעותם בפקודת המינרלים הרדיו אקטיביים, 1947⁷.

13. חוק רשות לאומית לאנרגיה, התשל"ז-1977⁸ - בטל.

ביטול

14. תקנות שהותקנו לפי חוק רשות לאומית לאנרגיה, התשל"ז-1977, יעמדו בתוקפן במשך חמש שנים מיום תחילתו של חוק זה כאילו הותקנו מכוח חוק זה.

תקפות תקנות

משה שחל
שר האנרגיה והתשתית

יצחק שמיר
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

⁵ ס"ח התשכ"א, עמ' 12.
⁶ חא"י, כרך א', פרק צ"ד, עמ' 903.
⁷ ע"ר 1947, תוס' 1, עמ' 236.
⁸ ס"ח התשל"ז, עמ' 61.